

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

***Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007-2013
(PROW 2007-2013)***

FINANSOWANIE WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ (WPR) W LATACH 2007-2013

W latach 2007-2013 WPR finansowana będzie przez dwa fundusze:

- **Europejski Fundusz Gwarancji Rolnej (EFGR)** – płatności bezpośrednie, mechanizmy rynkowe
- **Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)** – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (PROW 2007-2013)

Podział środków finansowych UE na poszczególne państwa członkowskie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Belgia	418.610.306
Republika Czeska	2.815.506.354
Dania	444.660.796
Niemcy	8.112.517.055
Estonia	714.658.855
Grecja	3.707.304.424
Hiszpania	7.213.917.799
Francja	6.441.965.109
Irlandia	2.339.914.590
Włochy	8.292.009.883
Cypr	162.523.574
Łotwa	1.041.113.504
Litwa	1.743.360.093
Luksemburg	90.037.826
Węgry	3.805.843.392
Malta	76.633.355
Niderlandy	486.521.167
Austria	3.911.469.992
Polska	13.230.038.156
Portugalia	3.929.325.028
Słowenia	900.266.729
Słowacja	1.969.418.078
Finlandia	2.079.932.907
Szwecja	1.825.647.954
Zjednoczone Królestwo	1.909.574.420
Ogółem	77.662.771.346

Oś 1 (gospodarcza): poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

1. Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie
2. Ułatwienie startu młodym rolnikom
3. Renty strukturalne
4. Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów
5. Modernizacja gospodarstw rolnych
6. Zwiększenie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej
7. Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa
8. Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności
9. Działania informacyjne i promocyjne
10. Grupy producentów rolnych

Oś 2 (środowiskowa): poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

1. Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)
2. Program rolnośrodowiskowy (Płatności rolnośrodowiskowe)
3. Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne
4. Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy oraz wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych

Oś 3 (społeczna): jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw
3. Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej
4. Odnowa i rozwój wsi

OŚ 4 LEADER

1. Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju -
osiąganie celów osi 3 (*Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, Odnowa i rozwój wsi, tzw. Małe projekty*)
2. Wdrażanie projektów współpracy
3. Funkcjonowanie lokalnej grupy działania,
nabywanie umiejętności i aktywizacja

Budżet PROW 2007-2013

Razem 17.217.817.440 euro

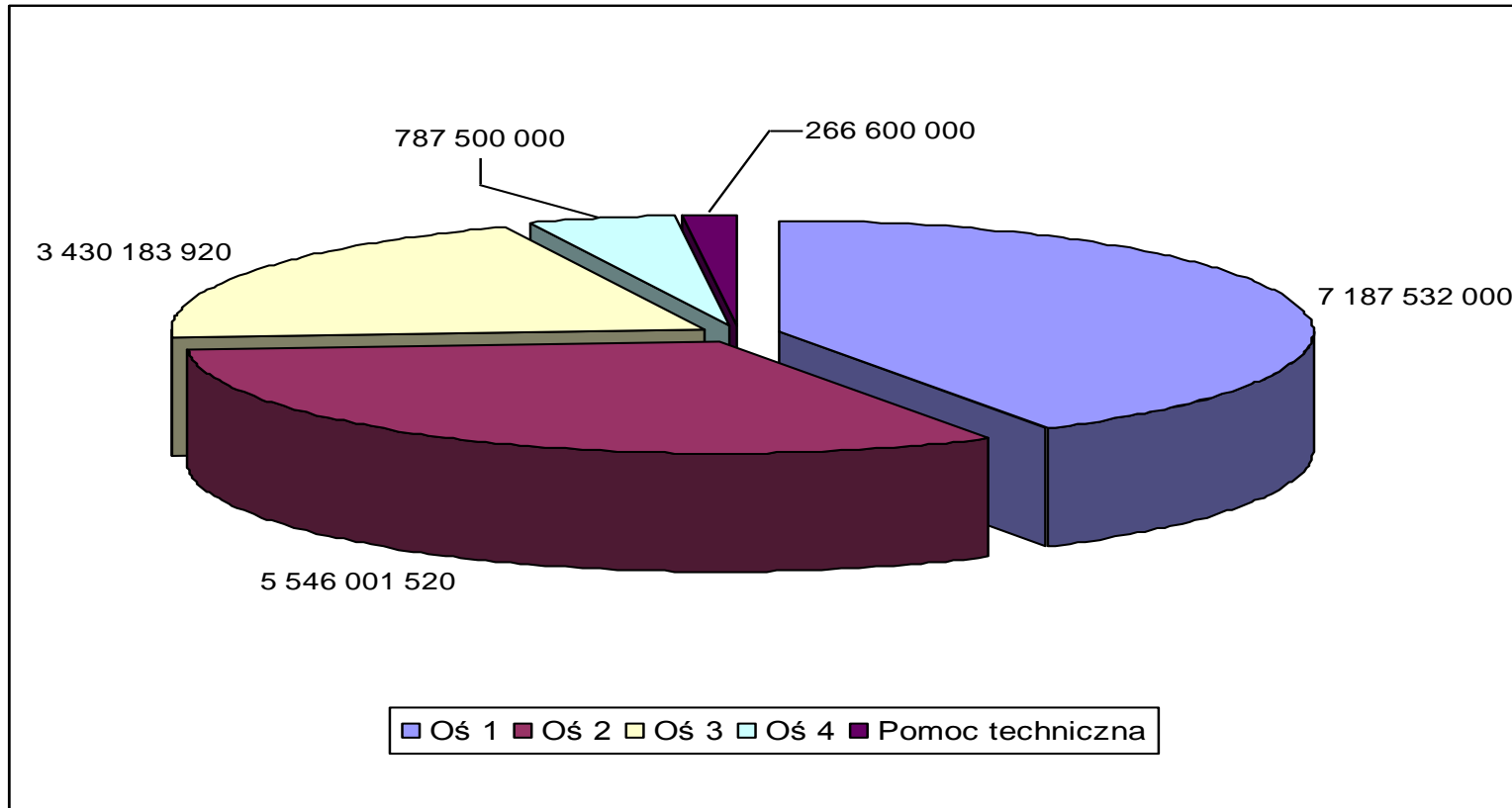
w tym:

EFRRROW 13.230.038.156 euro

Alokacje w ramach PROW 2007-2013

Tabela Finansowa PROW 2007-2013 (w mln euro)

Nazwa działania	Razem
Szkolenia zawodowe dla osób zatrudnionych w rolnictwie i leśnictwie	40 000 000,00
Ułatwianie startu młodym rolnikom	420 000 000,00
Renty strukturalne	2 187 600 000,00
Korzystanie z usług doradczych przez rolników i posiadaczy lasów	350 000 000,00
Modernizacja gospodarstw rolnych	4 449 830 000,00
Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej	1 100 000 000,00
Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowaniem rolnictwa i leśnictwa	600 000 000,00
Uczestnictwo rolników w systemach jakości żywności	100 000 000,00
Działania informacyjne i promocyjne	30 000 000,00
Zobowiązania z okresu 2004-2006 dla działania "Wspieranie gospodarstw niskotowarowych,,	440 000 000,00
Grupy producentów rolnych	140 000 000,00
RAZEM OŚ I	7 187 532 000,00

Tabela Finansowa PROW 2007-2013 (w mln euro)

Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	2 448 750 000,00
Program rolnośrodowiskowy (płatności rolnośrodowiskowe)	2 303 750 000,00
Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne	653 501 520,00
Odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych	140 000 000,00
RAZEM Oś II	
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	345 580 000,00
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1 023 583 600,00
Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej	1 471 440 320,00
Odnowa i rozwój wsi	589 580 000,00
RAZEM Oś III	3 430 183 920,00

Tabela Finansowa PROW 2007-2013 (w mln euro)

LEADER	
4.1 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	620 500 000,00
4.2 Wdrażanie projektów współpracy	15 000 000,00
4.3 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja	152 000 000,00
RAZEM tylko Oś IV	787 500 000,00
RAZEM Oś I, II, III, IV	16 951 217 440,00
Pomoc Techniczna	266 600 000,00
Razem PROW 2007-2013	17 217 817 440,00

ORGANY ODPOWIEDZIALNE WYZNACZONE PRZEZ KRAJ CZŁONKOWSKI

- **Instytucja zarządzająca (IZ)**
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
- **Akredytowana agencja płatnicza (AP)** *Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*
- **Jednostka certyfikująca (JC)**

OŚ 4 – LEADER

Podstawy prawne podejścia Leader:

Art. 61-65 rozporządzenia Rady (WE) Nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

Art. 37-39 rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW)

Oś 4 – LEADER

Opis Osi 4 (1)

Leader jest wielosektorowym, przekrojowym i opartym na partnerstwie podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, realizowanym lokalnie na określonym obszarze, umożliwiającym osiągnięcie celów osi trzeciej

Oś 4 – LEADER

Opis Osi 4 (2)

Celem osi czwartej jest przede wszystkim:

- budowanie kapitału społecznego na wsi poprzez aktywizację mieszkańców oraz przyczynianie się do powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich
- polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja

Oś 4 – LEADER

Opis Osi 4 (3)

Założenia podejścia Leader:

- Trójsektorowe partnerstwo – Lokalna Grupa Działania (LGD)
- Lokalna Strategia Rozwoju (LSR)
- Oddolne podejście do rozwoju obszaru
- Zintegrowane, wielosektorowe projekty
- Innowacyjność
- Współpraca
- Sieć partnerstw lokalnych

Oś 4 – LEADER

Opis Osi 4 (4)

Działalność LGD skupia się wokół następujących działań:

- Wdrażanie LSR - działanie 4.1.
- Wdrażanie projektów współpracy - działanie 4.2.
- Funkcjonowanie lokalnej grupy działania - działanie 4.3.

OŚ 4 – LEADER

Beneficjenci

- Dla działania 4.1. - Wdrażanie LSR:
  - projekty z zakresu działań osi 3 → beneficjenci określani dla poszczególnych działań osi 3,
  - tzw. małe projekty, nie kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniające się do osiągnięcia celów osi 3 → osoby fizyczne zameldowane na pobyt stały na obszarze objętym LSR lub wykonujące działalność gospodarczą na tym obszarze. Osoby prawne albo jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, w tym jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe i kościoły, posiadające siedzibę lub prowadzące działalność na obszarze działania LSR.
- Dla działania 4.2 – Wdrażanie projektów współpracy →LGD
- Dla działania 4.3 – Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywizacja →LGD

Oś 4 – LEADER

Kryteria dostępu do LDG

- partnerstwo trójsektorowe składające się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego,
- na poziomie decyzyjnym partnerstwa przynajmniej 50% stanowią partnerzy gospodarczy i społeczni, w tym przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego, w szczególności: rolnicy, kobiety wiejskie, młodzi ludzie oraz ich stowarzyszenia,
- LGD przygotowuje LSR; obszar objęty strategią LGD jest spójny i obejmuje tereny gmin wiejskich, miejsko-wiejskich, z wyłączeniem miast powyżej 20 tys. mieszkańców zameldowanych na pobyt stały lub gminy miejskie nie większe niż 5 tys. mieszkańców zameldowanych na pobyt stały,
- obszar, na którym jest realizowana jest strategia liczy co najmniej 10 tys. mieszkańców i nie więcej niż 150 tys. mieszkańców zameldowanych na pobyt stały,
- dopuszcza się możliwość realizacji wyłącznie jednej LSR opracowana przez LGD w ramach PROW 2007-2013,
- LGD musi posiadać potencjał administracyjny do zarządzania środkami publicznymi i wdrożenia LSR.

OŚ 4 – LEADER

Kryteria wyboru LGD – ocena jakości LSR

- struktura LGD
- określenie sposobu powołania i zmian w składzie organu decyzyjnego LGD
- zasady i procedury rozszerzania składu LGD
- szczegółowe zasady i procedury funkcjonowania organu decyzyjnego LGD
- procedura naboru pracowników oraz warunków funkcjonowania biura
- procedura oceny zgodności operacji z LSR i wyboru operacji oraz procedura odwołań
- kryteria wyboru operacji przez LGD
- dotychczasowa działalność LGD
- kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD
- związek i spójność przyjętych w LSR kierunków rozwoju z uwarunkowaniami lokalnymi
- analiza SWOT
- cele LSR oraz wskaźniki
- adekwatność przedstawianych przedsięwzięć w stosunku do celów LSR
- zintegrowany charakter LSR
- innowacyjny charakter proponowanych w LSR rozwiązań i operacji

Oś 4 – LEADER

Kryteria wyboru LGD – ocena jakości LSR

- opis procesu przygotowania LSR
- opis procesu informowania o wdrażaniu LSR
- opis procesu aktualizacji LSR
- metodologia ewaluacji własnej LGD i oceny realizacji LSR
- budżet wraz z harmonogramem przedsięwzięć w ramach LSR
- powiązanie z innymi dokumentami planistycznymi i wpływ na rozwój obszaru objętego LSR
- określenie zabezpieczeń przed nakładaniem się pomocy w przypadku, gdy LGD planuje realizację operacji w ramach innych programów współfinansowanych ze środków UE

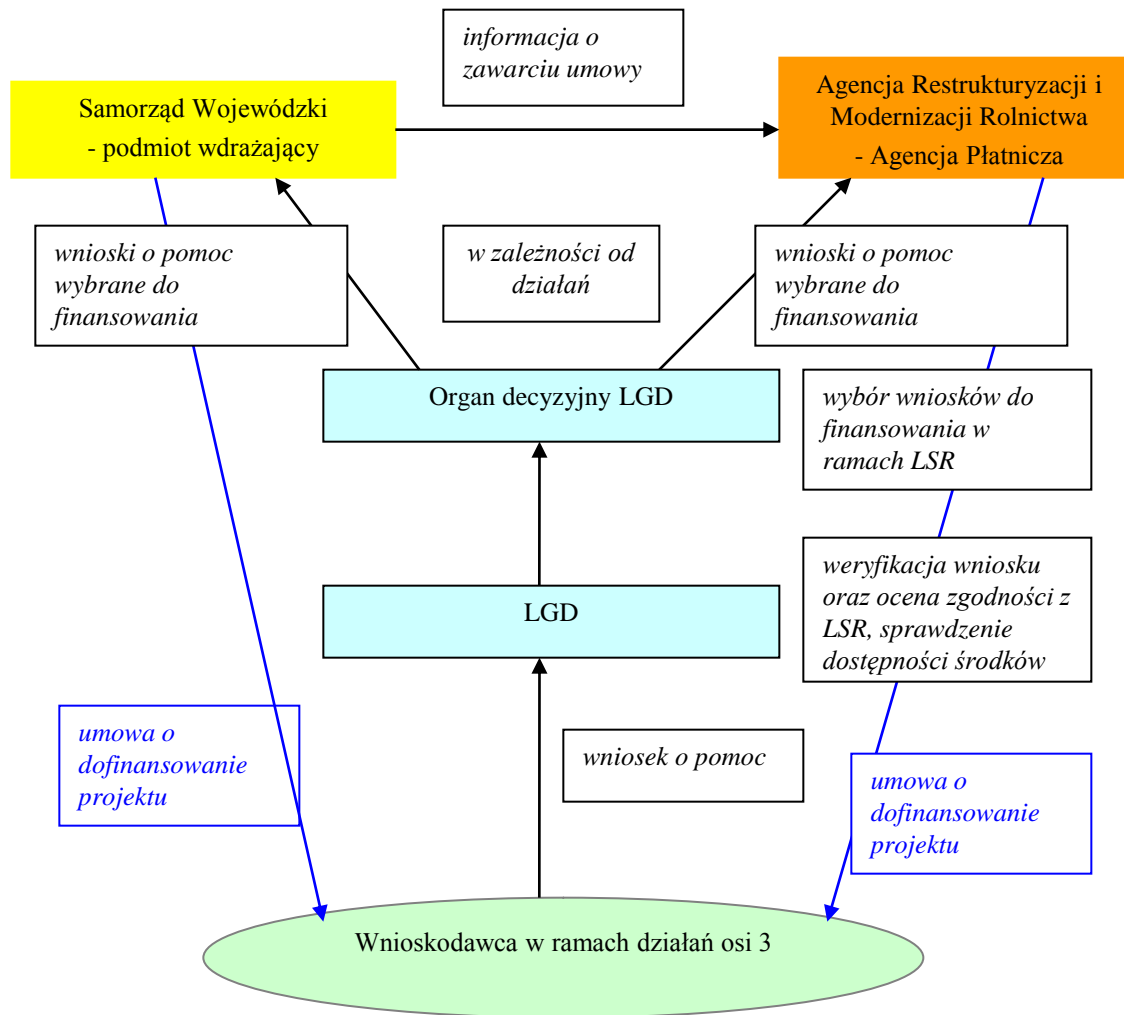
Oś 4 – LEADER

Działanie 4.1 – Wdrażanie LSR (1)

- LGD przygotowuje LSR;
- Obsługa przez LGD wnioskodawców składających projekty zgodne z LSR przyjętą przez LGD i zatwierdzoną przez Samorząd Województwa;
- Wnioski mogą dotyczyć projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 oraz małych projektów, niekwalifikujących się do wsparcia w ramach działań osi 3, ale przyczyniających się do osiągnięcia celów tej osi, dla których wielkości pomocy nie przekracza 25 tys. zł;
- Działania osi 3 wdrażane poprzez podejście Leader:
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Odnowa i rozwój wsi, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw

Oś 4 – LEADER

Działanie 4.1 – Wdrażanie LSR (1) Finansowanie projektów w ramach Osi 4

Oś 4 – LEADER

Działanie 4.2 – Wdrażanie projektów współpracy (1)

Pomoc jest przyznawana LGD na realizację projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej:

- zawartych w LSR,
- nieuwzględnionych w LSR, ale zgodnych z celami LSR opracowanej i realizowanej przez LGD.

Na projekt współpracy składa się:

- przygotowanie projektu,
- realizacja projektu.

Oś 4 – LEADER

Działanie 4.2 – Wdrażanie projektów współpracy (2)

Kryteria dostępu dla projektów współpracy

- projekt zakłada realizację wspólnych przedsięwzięć przez partnerów projektu,
- projekt jest zgodny z LSR i przyczynia się do osiągnięcia celów LSR,
- przynajmniej jeden spośród partnerów biorących udział w projekcie współpracy musi być LGD wybraną w ramach realizacji osi 4-Leader PROW 2007-2013 i tylko koszty związane z uczestnictwem tego partnera w projekcie są kosztem kwalifikowalnym i mogą być pokryte ze środków osi Leader,
- w ramach projektu powołano koordynatora projektu.

Oś 4 – LEADER

Działanie 4.3 – Funkcjonowanie lokalnej grupy działania

(1)

Cel działania

- zapewnienie sprawnej i efektywnej pracy LGD wybranych w ramach realizacji osi 4 Leader
- doskonalenie zawodowe osób uczestniczących w przygotowaniu i realizacji LSR
- budowanie kapitału społecznego na wsi
- pobudzanie zaangażowania społeczności lokalnej w rozwój obszaru
- lepsze wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich.

Oś 4 – LEADER

Działanie 4.3 – Funkcjonowanie lokalnej grupy działania (2)

Zakres pomocy

- koszty bieżące (administracyjne) LGD,
- realizacja badań dotyczących obszaru objętego LSR,
- informowanie o obszarze objętym LSR, realizacji LSR oraz działalności LGD,
- szkolenie osób biorących udział we wdrażaniu LSR,
- organizacja i przeprowadzanie wydarzeń kulturalnych związanych z obszarem objętym LSR, realizacją LSR oraz działalnością LGD ,
- animowanie społeczności lokalnych.

*Koszty bieżące lokalnej grupy działania mogą stanowić maksymalnie do 15% wartości wszystkich działań przeprowadzonych przez LGD w ramach realizacji LSR.

Dziękujemy za uwagę !

